

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev-788/2024-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca dr. sc. Ante Perkušića predsjednika vijeća, mr. sc. Neri Radas članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice, Đura Sesse, Goranke Barać-Ručević i Slavka Pavkovića članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja FUGU-PROMET d.o.o. u stečaju, Zagreb, Ulica grada Vukovara 269d, OIB 43449576658, kojeg zastupa punomoćnik Igor Šeparović, odvjetnik u Zagrebu, protiv tuženika STUDIO MILLENIUM, d.o.o., Zagreb, Ulica grada Vukovara 269D, OIB 78165529901, kojeg zastupa punomoćnik Mario Kovačević, odvjetnik u Zagrebu, radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika, odlučujući o tužiteljevoj reviziji protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj PŽ-3453/2022-4 od 31. siječnja 2023. kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-1849/2019 od 17. svibnja 2022., na sjednici održanoj 21. svibnja 2025.,

p r e s u d i o j e:

I. Odbija se tužiteljeva revizija.

II. Odbija se tuženikov zahtjev za naknadu troška sastava odgovora na reviziju.

Obrazloženje

1. Pobijanom drugostupanjskom presudom potvrđena je prvostupanjska presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-1849/2019 od 17. svibnja 2022., kojom je prvostupanjski sud odbio tužbeni zahtjev, za utvrđenjem da je bez učinka prema stečajnoj masi Ugovor o podjeli s preuzimanjem od 10. studenog 2011., kao i zahtjev da sud naloži tuženiku da vrati u stečajnu masu tužitelja svu imovinu/imovinske koristi koju je stekao po osnovi ugovora.

2. Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revd-2655/2023-2 od 17. siječnja 2024. tužitelju je dopušteno podnošenje revizije protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj PŽ-3453/2022-4 od 31. siječnja 2023. u odnosu na pravno pitanje:

„Da li se u parnici, koja se vodi radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika, u slučaju kada je podjela društva s preuzimanjem upisana u sudski registar prije otvaranja stečajnog postupka, u konkurenciji primjene zakona, primjenjuje Stečajni zakon ili Zakon o trgovačkim društvima?“.

3.1. Protiv drugostupanjske presude tužitelj je, zbog prethodno naznačenog pravnog pitanja, podnio reviziju iz čl. 382. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23 - dalje: ZPP), s prijedlogom da se pobijana presuda preinači shodno revizijskim navodima, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

3.2. U podnesenoj reviziji tužitelj ističe kako je Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u svojoj presudi poslovni broj PŽ-3453/2022-4 od 31. siječnja 2023. pogrešno primijenio materijalno pravo, i to odredbe Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22 i 114/22 - dalje: ZTD) jer da je u konkretnom slučaju riječ o parnici koja je pokrenuta na temelju odluke iz stečajnog postupka te da nakon nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom, uvijek se i bez iznimke primjenjuju odredbe Stečajnog zakona („Narodne novine“, broj 71/15, 104/17, 36/22 i 27/24 - dalje: SZ) i to konkretno one odredbe koje se odnose na pobijanje pravnih radnji (čl. 198., 202. i 212. SZ-a) te da ovdje nije riječ o pobijanju odluke skupštine, nego je riječ o pobijanju ugovora o podjeli s preuzimanjem.

4. U odgovoru na reviziju tuženik je predložio revizijskom sudu da ju odbije kao neosnovanu i tužitelja obveže da mu nadoknadi trošak sastava toga podneska u iznosu od 2.427,50 eur.

5. Prema odredbi čl. 391. st. 3. ZPP-a, Vrhovni sud Republike Hrvatske ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem je revizija dopuštena i samo zbog pitanja iz članka 385.a ovoga Zakona zbog kojeg je dopuštena.

6. Revizija nije osnovana.

7. Predmet spora zahtjev je tužitelja za utvrđenjem da je Ugovor o podjeli s preuzimanjem (kojeg su sklopili tužitelj i tuženik 10. studenog 2011. i koji je upisan u nadležni sudski registar 8. veljače 2012.) bez pravnog učinka prema stečajnoj masi i vraćanja u stečajnu masu svih koristi stečenih na temelju tog ugovora.

8. Prvostupanjski je sud utvrdio:

- da je nad stečajnim dužnikom (ovdje tužiteljem) otvoren stečaj, rješenjem od 23. ožujka 2018.;
- Ugovor o podjeli s preuzimanjem sklopili su pravni prednik tužitelja GRP-MEDIA d.o.o., (kao društvo koje se dijeli) i tuženik, (kao društvo preuzimatelj) 10. studenog 2011., koji ugovor je solemnizirao Javni bilježnik Pero Džankić pod brojem OV-

13141/2011 2. prosinca 2011. s tim da su stranke Ugovora o podjeli s preuzimanjem, ugovorile primjenu od 10. rujna 2011.;

- da je tim ugovorom društvo koje se dijeli i ne prestaje (pravni prednik, ovdje, tužitelja) prenijelo na društvo preuzimatelja koje već postoji (ovdje, tuženika) određenu imovinu i obveze i to imovinu koja je specificirana u odredbi čl. 6.2. Ugovora o podjeli s preuzimanjem, iskazane ukupne vrijednosti od 11.077.438,00 kn ali i obveze od 9.249.240,00 kn, odnosno neto kapital od 1.828.198,00 kn (11.077.438,00 – 9.249.240,00 kn = 1.828.198,00 kn);

- da je postupak podjele s preuzimanjem proveden sukladno odredbama ZTD-a, a u sudski registar podjela je upisana 8. veljače 2012.;

- da u propisanom roku (sukladno odredbama ZTD-a) nije podignuta tužba za pobijanje odluke skupštine društva GRP-MEDIA d.o.o. o podjeli kao i da do dana podnošenja prijave za upis u sudski registar i nije podignuta tužba za utvrđenje ništetnosti spomenute skupštinske odluke;

- da u propisanom roku (sukladno ZTD-a) nije podignuta tužba za pobijanje i/ili utvrđenje ništetnosti odluke skupštine društva STUDIO MILLENIUM d.o.o., o provođenju ove statusne promjene;

- da tužitelj u vrijeme poduzimanja pobojne pravne radnje (2. prosinca 2011.) nije bio nesposoban za plaćanje;

- da je nakon sklapanja Ugovora o podjeli s preuzimanjem tužitelj nastavio pozitivno poslovati s tim da je nekoliko puta povećavao temeljni kapital;

- odredbom iz čl. 10. Ugovora o podjeli s preuzimanjem je ugovoreno da za sve obveze društva koje se dijeli (pravni prednik tužitelja), a koje su nastale do upisa podjele u sudski registar, na temelju odredbe iz čl. 550. o ZTD-a, solidarno odgovara i društvo na koje su te obveze prešle suglasno planu podjele i to kao solidarni dužnik ograničeno do iznosa vrijednosti dijela imovine koja je prešla na društvo koje preuzima umanjeno za obveze koje su društvu koje preuzima dodijeljene sukladno planu podjele. Vjerovnicima društva koje se dijeli koji ne mogu zahtijevati ispunjene obveze, društva koja sudjeluju u podjeli moraju dati osiguranje, ako su vjerovnici svoje tražbine prijavili bilo kojem od navedenih društava u roku od šest mjeseci računajući od objave upisa podjele u sudski registar. Pravo na osiguranje nemaju oni vjerovnici društva koje se dijeli čije su tražbine osigurane u cijelosti razlučnim pravima kao ni oni koji imaju pravo prvenstvenog namirenja u stečaju.

9. Prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan, smatrajući da su ispunjene opće pretpostavke za pobijanje pravnih radnji stečajnog vjerovnika iz odredbe čl. 198. st. 1. Stečajnog zakona ali da nisu ispunjene sve posebne pretpostavke jer tužitelj, na kojem je teret dokaza, nije dokazao postojanje namjere oštećenja vjerovnika u vrijeme poduzimanja pravne radnje, kao i da je druga strana, ovdje, tuženik znao za namjeru dužnika (čl. 202. st. 1. i 2. SZ-a).

10.1. Drugostupanjski sud je odbio tužiteljevu žalbu i potvrdio prvostupanjsku presudu uz obrazloženje da tužitelj nema pravo na temelju odredaba čl. 198., 202. i 212. SZ-a zahtijevati od suda da utvrdi da je bez učinka prema stečajnoj masi Ugovor o podjeli s preuzimanjem i naloži tuženiku da mu vrati stečene koristi, sve s pozivom na odredbe ZTD-a, a na temelju čl. 368. st. 2. ZPP-a.

10.2. Drugostupanjski sud obrazlaže da je odredbom čl. 550.n st. 1. ZTD-a propisano da upisom podjele u sudski registar nastupaju sljedeće pravne posljedice: 1. dijelovi imovine društva koje se dijeli, obveze i pravni odnosi, suglasno planu podjele sveopćim sljedništvom prelaze na nova društva, a ako neki dio imovine nije planom podjele raspoređen ili to suglasno planu podjele ne bi bilo moguće učiniti, takav dio imovine ili naknada za njega rasporedit će se na sva nova društva u istom omjeru kao što im je prema planu podjele pripala raspoređena neto imovina društva koje se dijeli, 2. kod podjele razdvajanjem dolazi do prestanka društva koje se dijeli, 3. kod podjele odvajanjem stupaju na snagu planom podjele predviđene izmjene statuta ili društvenog ugovora, a temeljni kapital društva koje se dijeli smatra se smanjenim, ako je takvo smanjenje bilo predviđeno planom podjele, 4. članovi društva koje se dijeli stječu udjele u novim društvima suglasno planu podjele; prava trećih osoba koja su postojala na udjelima u društvu koje se dijeli nastavljaju se na udjelima u novim društvima za koje su ovi zamijenjeni i na dodatnim isplatama u novcu, ako je takvih bilo, 5. prestaje pravna odlučnost nedostatka javnobilježničkog oblika odluke o podjeli. Prema odredbi st. 2. toga članka, nedostaci odluke o podjeli ne utječu na valjanost upisa i na pravne posljedice podjele iz stavka 1. ovoga članka. Tužitelj koji je prije upisa podjele u sudski registar podnio tužbu radi pobijanja odluke o podjeli ili utvrđenja njene ništetnosti može i bez suglasnosti tuženika preinačiti tužbeni zahtjev te zahtijevati naknadu štete koja mu je nastala upisom podjele u sudski registar. Prema odredbi čl. 550.r ZTD-a, na podjelu s preuzimanjem odgovarajuće se primjenjuju odredbe čl. 550.b - 550.p i čl. 512. - 549. toga zakona, osim ako odredbama toga članka nije propisano što drugo.

10.3. Prema stajalištu drugostupanjskog suda, odredba čl. 550.n st. 2. ZTD-a, iz koje proizlazi da je odluku skupštine o podjeli društva dopušteno pobijati odnosno tražiti utvrđenje njezine ništetnosti samo do upisa podjele u sudski registar (u konkretnom slučaju podjela je upisana 8. veljače 2012.), ima prednost u primjeni u odnosu na odredbe Stečajnog zakona koje se tiču pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika. Navedeno se primjenjuje i u slučaju kada je riječ o nedostacima ugovora o podjeli, koji kod podjele s preuzimanjem zamjenjuje plan podjele (kod podjele s osnivanjem). Nije održiva situacija u kojoj bi pobijana radnja (ugovor o podjeli) bila bez učinka prema stečajnoj masi (čl. 212. st. 5. SZ-a), što bi imalo za posljedicu vraćanje u stečajnu masu stečenih imovinskih koristi odnosno oživljavanje tuženikove tražbine, ali bi statusna promjena i dalje egzistirala prema trećima koji postupaju s povjerenjem u sudski registar. S obzirom na to da je riječ o statusnoj promjeni koja se upisuje u sudski registar, drukčije stajalište vodilo bi ka pravnoj nesigurnosti i dovođenju u povoljniji položaj ranijih vjerovnika na štetu onih (društva preuzimatelja) koji su to postali nakon podjele. Naime, treba imati u vidu da nakon podjele i prijenosa određene imovinske cjeline, društva koja su u njoj sudjelovala nastavljaju sudjelovati u pravnom prometu, stječu prava i preuzimaju obveze, zbog čega dolazi do promjena u njihovoj imovini i članstvu u društvu.

10.4. Pritom drugostupanjski sud ukazuje na to da su zakonom propisana pravila koja za cilj imaju zaštitu vjerovnika, a tiču se prava zahtijevati ispunjenje do obavijesti o podjeli od bilo kojeg društva koje sudjeluje u podjeli (čl. 550.n st. 3. ZTD-a), solidarne odgovornosti za obveze društava koja su sudjelovala u podjeli (ograničeno do iznosa vrijednosti dijela imovine koja je prešla na svakog od njih suglasno planu podjele, umanjene za obveze koje su pojedinome društvu dodijeljene suglasno planu podjele,

čl. 550.o st. 1. ZTD-a) i prava vjerovnika društva koje se dijeli, koji ne mogu zahtijevati ispunjenje obveze, da im nova društva, odnosno društva koja sudjeluju u podjeli daju osiguranje, ako su vjerovnici svoje tražbine prijavili bilo kojemu od navedenih društava u roku od šest mjeseci računajući od objave upisa podjele u sudski registar (čl. 550.o st. 2. ZTD-a).

11. Pri ocjeni pravilnosti shvaćanja nižestupanjskih sudova treba poći od toga da:

- podjela s preuzimanjem jedna je od podvrsti statusne promjene podjele na koju se primjenjuju posebna pravila sadržana u čl. 550.r ZTD. Podredno se na nju na odgovarajući način primjenjuju i pravila o podjeli s osnivanjem (čl. 550.b do 550.p ZTD) kao i pravila o pripajanju (čl. 512. do 549. ZTD).
- odgovarajuća primjena pravila o podjeli s osnivanjem na podjelu s preuzimanjem uključuje i primjenu pravila iz čl. 550.n st. 2. ZTD prema kojem nedostaci odluke o podjeli ne utječu na valjanost upisa i pravne posljedice podjele. Navedeno se odnosi i na podjelu s preuzimanjem, a obuhvaća i nedostatke ugovora o podjeli i preuzimanju.
- iz odredbe čl. 550.n st. 2. ZTD slijedi da se, nakon upisa podjele u sudski registar, odluka o podjeli ne može više pobijati niti se može istaknuti zahtjev da se utvrdi njena ništetnost. Navedeno vrijedi i u pogledu podjele s preuzimanjem odnosno u pogledu ugovora o podjeli i preuzimanju.
- odredbom čl. 153. Direktive (EU) 2017/1132 se, između ostalog, propisuje kako se podjela koja započne proizvoditi pravne učinke može proglasiti ništetnom samo ako nije proveden pravosudni ili upravni preventivni nadzor njene zakonitosti ili ako nije izrađena i potvrđena u određenom zakonskom obliku ili ako se pokaže da je odluka glavne skupštine ništetna ili pobojna prema nacionalnom pravu.
- prema ZTD-u, odluka o podjeli donosi se u formi javnobilježničkog akta, a u postupku upisa u sudski registar provodi se pravosudni preventivni nadzor podjele. Odluku glavne skupštine moguće je pobijati odnosno zahtijevati da se utvrdi njezina ništetnost prema pravilima o ništetnosti i poboynosti odluka (glavne) skupštine samo do upisa podjele u sudski registar.
- isključenje, odnosno ograničenje prava na isticanje ništetnosti odluke o podjeli odnosno na poništavanje odluke o podjeli kompenzira se po ZTD propisanim zaštitnim pravilima usmjerenim ka zaštiti dionika čiji pravni položaj može biti ugrožen podjelom. To se u prvom redu odnosi na članove društva koje se dijeli, ali i na njihove vjerovnike. U slučaju podjele s preuzimanjem, zaštitna pravila odnose se i na članove društva preuzimatelja, kao i na vjerovnike društva preuzimatelja.
- pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika dovodi do toga da pobijene pravne radnje nemaju učinak prema stečajnoj masi. Primarna je posljedica uspješnog pobijanja restitucija. Protivnik pobijanja dužan je, u osnovi, vratiti u stečajnu masu sve imovinske koristi stečene na osnovi pobijene radnje (čl. 212. st. 7. SZ). Istovremeno, ako vrati što je primio njegova tražbina oživljuje, a ima pravo i tražiti da mu se njegova utvrđena protučinidba vrati iz stečajne mase, ako se primljeno može izdvojiti ili ako je masa obogaćena vrijednošću činidbe. Iz toga slijedi da su učinci pobijanja pravne radnje stečajnog dužnika bliski učincima ništetnosti jer su u prvom redu usmjereni k restituciji (primarno u stečajnu masu, ali i prema protivniku pobijanja). Iz tog razloga je pobijanje podjele kao pravne radnje stečajnog dužnika, s pozivom na relevantne odredbe SZ protivno pravilima sadržanim u odredbi čl. 550.n ZTD.

- kada bi se učinci pobijanja pravne radnje stečajnog dužnika primijenili na podjelu, pa i podjelu s preuzimanjem, imovinska cjelina prenesena u postupku podjele morala bi se vratiti u stečajnu masu čime bi bila ugrožena podjela na isti način kao da je proglašena i njezina ništetnost. Takvo bi rješenje ugrozilo položaj trećih koji su se pouzdali u upis podjele u sudski registar i nastanak njezinih učinaka.
- kada bi se dopustilo pobijanje podjele temeljem pravila o pobijanju radnji stečajnog dužnika, time bi se favorizirali vjerovnici stečajnog dužnika koji su svojstvo vjerovnika stekli nakon podjele u potpunom znanju i svijesti da stupaju u obvezni odnos s društvom koje je nastalo u podjeli, kao i stari vjerovnici (koji su to svojstvo imali i prije podjele) a koji su se propustili koristiti svojim zaštitnim pravima koja ZTD predviđa. Oni bi se privilegirano namirili na teret novih vjerovnika (koji su stekli taj status nakon podjele) drugog društva koje je sudjelovalo u podjeli, a koji su se u dobroj vjeri upustili u obvezne odnose s drugim društvom nastalim iz podjele.
- odredba čl. 550.n ZTD uređuje pravne posljedice upisa podjele u sudski registar. Između ostalog, tom se odredbom propisuje: da upisom podjele prestaje pravna odlučnost nedostatka javnobilježničkog oblika odluke o podjeli (čl. 550.n st. 1. t. 5. ZTD), te da nedostaci odluke o podjeli ne utječu na valjanosti upisa i na pravne posljedice podjele (prva rečenica čl. 550.n st. 2. ZTD).

12. Dakle, jednom kad je upisana u sudskom registru i kad su nastupili njezini učinci, podjela se više ne može ni pobijati ni utvrđivati ništetnom.

13. Pravni institut pobijanja dužnikovih pravnih radnji reguliran je odredbama SZ-a, te ima određene specifičnosti u odnosu na isti institut reguliran odredbama Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23 i 155/23 - dalje: ZOO). Stečajni zakon regulira kako postupovne tako i materijalne pretpostavke pobijanja. Nakon što nastupe pravne posljedice otvaranja stečaja nad dužnikom moguće je pobijanje po ovom Zakonu. Primjerice, aktivna i pasivna legitimacija i rokovi za podnošenje tužbe regulirani su SZ-om, dok se u odnosu na obvezno pravni zahtjev mogu primjenjivati materijalne odredbe dugih zakona, a u okolnostima konkretnog slučaja može se pobijati samo uz ispunjenje materijalnopравnih pretpostavki iz ZTD-a.

14. Stoga, odgovor na postavljeno pravno pitanje glasi: U parnici koja se vodi radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika, u slučaju kada je podjela društva s preuzimanjem upisana u sudski registar prije otvaranja stečajnog postupka, u konkurenciji primjene zakona (SZ ili ZTD), valja o osnovanosti obveznopravnog zahtjeva odlučiti primjenom ZTD-a. Ova dva zakona ne isključuju jedan drugog jer SZ uređuje postupovnopravna i materijalnopравna pitanja kao i ZTD, a kada se radi o zahtjevu da sud utvrdi da je bez učinka prema stečajnoj masi ugovor o podjeli s preuzimanjem i zahtjevu za vraćanjem u stečajnu masu sve imovine i imovinske koristi koja je stečena na temelju tog ugovora, primjenjuje se ZTD kao *lex specialis* koji regulira pitanje valjanosti pravnih učinaka ugovora o podjeli u slučaju kada je podjela društva s preuzimanjem upisana u sudski registar.

15. S obzirom na to da je pobijana presuda zasnovana na pravnom shvaćanju podudarnom shvaćanju sadržanom u odgovoru na revizijsko pitanje, valjalo je o reviziji odlučiti kao u točki I. izreke ove presude, na temelju odredbe čl. 393. st. 1. ZPP-a.

16. Tuženiku nije dosuđena naknada troška odgovora na reviziju (točka II. izreke presude) jer se ne radi o trošku potrebnom za odlučivanje o reviziji (čl. 166. st. 1. u vezi s čl. 155. st. 1. ZPP-a). Naime, svi navodi iz odgovora na reviziju ponavljajući su i općeniti s tim da su izneseni tijekom prvostupanjskog i drugostupanjskog postupka, a pogotovu u podnesku od 10. prosinca 2021. (list 199 do 226 sudskog spisa) u prilogu kojeg je tuženik, nakon što je već iznio svoje stajalište u pogledu pravne osnove spora u odgovoru na tužbu (koji troškovi su mu priznati u punom iznosu), dostavio pravno mišljenje treće osobe te stoga nisu bili potrebni za vođenje parnice u smislu odredbe čl. 155. st. 1. ZPP-a.

Zagreb, 21. svibnja 2025.

Predsjednik vijeća:
dr. sc. Ante Perkušić

Broj zapisa: **9-30877-d673f**

Kontrolni broj: **088f4-cc70c-77d84**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=Ante Perkušić, O=VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Vrhovni sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.